

# SWiPE

Successful  
Wildlife Crime  
Prosecution  
in Europe.



## Protiprávna činnosť zameraná na chránené druhy (wildlife crime)

Zvolen, Seminár Ekonomický potenciál biodiverzity  
WWF Slovensko, Barbara Immerová



The SWiPE project has received  
funding from the LIFE Programme  
of the European Union.

PARTNERS



**TRAFFIC**  
the wildlife trade monitoring network

Pravosudna  
akademija



DATE

**8.06.2022**



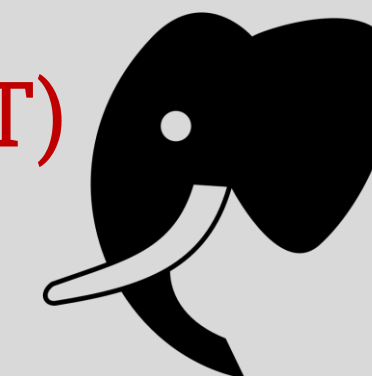
## 2. Najvýznamnejšia hrozba pre biodiverzitu hneď po strate a ničení biotopov

(WWF)



## Nelegálny obchod s voľne žijúcimi druhmi (IWT) 7–23 miliárd USD ročne

(UNEP-INTERPOL 2016)



**Ťažko odhaliteľná, malé riziko pre páchatel'ov**

**Lukratívna a zisková pre páchatel'ov**

**Medzinárodný rozmer**

**Organizovaný zločin**

**Takmer v každej krajine**

**Nielen ikonické druhy ale aj mnohé ďalšie, ktorým sa nedostáva toľkej pozornosti**

**Neexistujú systematické údaje**

**Vysoká latencia**

### **Motív**

Tradičná čínska medicína/Výživové doplnky

Domáce zvieratá/miláčikovia

Potrava/kulinárske špeciality

Šperky, Ozdoby

Nábytok

Umelecké diela

Poľovnícke trofeje

Kultúrne dedičstvo, tradície

Investičné účely

Šport

Zberateľstvo.....



Medzinárodný projekt zameraný na hľadanie riešení pre boj s environmentálnou kriminalitou zameranou na pytliactvo a porušovanie ochrany živočíchov, vrátane nelegálneho obchodovania s druhmi CITES.

Trvanie: 2020 -2023

Zapojených 11 európskych krajín

### Aktivity na Slovensku:

- Zber a analýza dát
- Analýza nedostatkov v stíhaní
- Národná/Európska správa o protiprávnej činnosti
- Školenia pre odborníkov
- Mobilná aplikácia na odhaľovanie envirokriminality
- Propagačné aktivity



**Ciel:** zmapovať rozsah protiprávnej činnosti zameranej na chránené druhy, vrátane nelegálneho obchodovania s druhmi CITES, zosumarizovať dostupné informácie o trestných činoch a priestupkoch a **identifikovať nedostatky** v procese odhaľovania a stíhania WLC



## Zber dát:

- **Trestné činy, priestupky**
- **Agregované dáta; konkrétne prípady**
- **Chránené druhy:**
  - **Živočíchy** chránené národnou legislatívou v oblasti OP a Európskou Smernicou o biotopoch
  - **Živočíchy a rastliny** chránené Dohovorom **CITES**
- Rozsah ilegálnych aktivít: pytliactvo, neselektívne metódy lovu a zabíjania, lov do pascí, trávené návnady, ilegálny obchod s ohrozenými druhmi....
- Časové obdobie zberu dát: roky **2015-2020**



## Štruktúrované interview

## Nezbierané údaje:

- Nelegálny lov a rybolov iných ako chránených živočíchov (napr. vysoká zver)
- Ničenie biotopov; nelegálna ťažba;
- Ničenie a poškodzovanie rastlín/húb chránených národnou alebo EÚ legislatívou;
- Iné formy environmentálnej trestnej činnosti (odpady, vjazd motorových vozidiel, týranie zvierat a iné).





Dostupnosť agregovaných dát (+)

Špecifikácia agregovaných dát (-)

Dostupnosť konkrétnych prípadov (-)

Zmeny v metodikách / infosystémoch

Čiastkové údaje



Špecifické zameranie projektu (chránené druhy)

Nedostatky v kritériách filtrovania

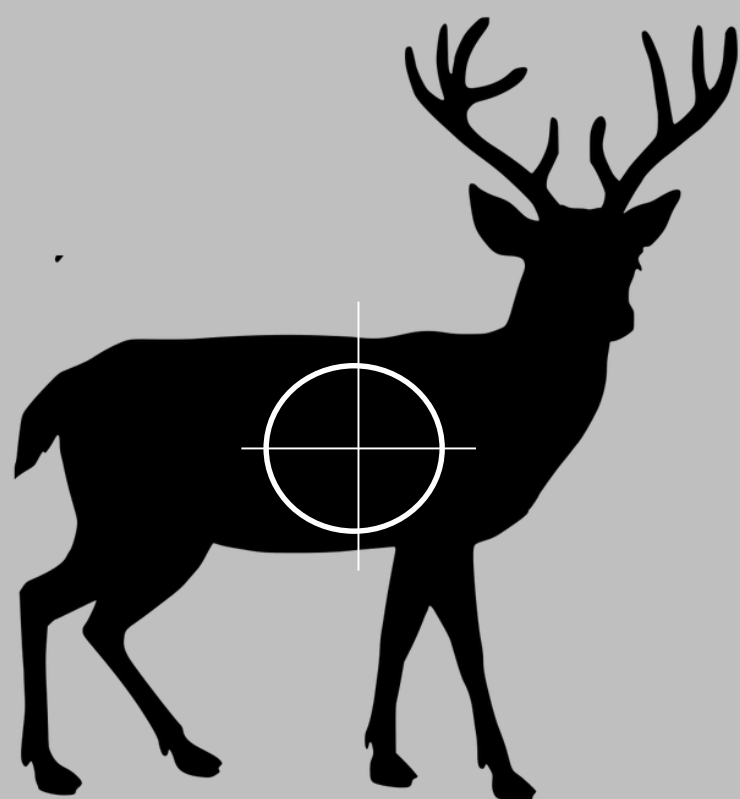
Rozdielna štruktúra, evidencia

Chýbajúce obdobia

Chyby (názvy druhov)

Neúplnosť údajov

Časová náročnosť



## Zdroj dát a informácií / interview

- Generálna prokuratúra;
- Prezídium PZ - Národná centrála osobitných druhov kriminality, odbor odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality;
- SIŽP - Útvar inšpekcie ochrany prírody a krajiny;
- MŽ SR- Odbor regulácie obchodu s ohrozenými druhmi;
- Vedecký orgán CITES;
- Štátna ochrana prírody SR;
- Colný odbor FR;
- Analytické centrum MS;
- ASCHUS;
- RPS;

Ochota a ústretovosť



Obdobie: 2015-2020

**738**

prípadov  
porušovania  
ochrany rastlín  
a živočíchov  
§ 305 TZ



tieto činy  
však zahŕňajú aj  
nelegálne výruby a  
vjazd motorovými  
vozidlami

**271**

prípadov **porušovania  
ochrany rastlín a živočíchov, ktoré sú  
predmetom nášho bádania**  
§ 305 TZ, ods. 1 a 3



z nich  
objasnených a  
dodatočne  
objasnených **95**  
prípadov.

**1781**

prípadov  
**pytliactva**  
§ 310 TZ



z nich bolo  
objasnených  
a dodatočne  
objasnených  
**1164**

Tieto údaje neobsahujú informácie, ktoré by umožnili špecificky sledovať len prípady WLC. V prevažnej väčšine zahŕňajú také činy, ktoré sa netýkajú sledovaných chránených druhov ale poľovnej zveri.





## 62

zdokumentovaných  
trestných činov



Obdobie:  
2015-2020

### Porušenia zákona

(vyskytovali sa samostatne alebo v kombinácii s inými TČ):

Skutková podstata	Paragraf	Počet prípadov
Porušovanie ochrany rastlín a živočíchov	§ 305 ods. 1	37
Porušenie legislatívy CITES, alebo porušovanie rastlín a živočíchov vo väčšom rozsahu	§ 305 ods. 3.	13
Najzávažnejšie formy porušovania ochrany rastlín a živočíchov	§ 305 ods. 4	3
Pytliactvo	§ 310	18

### Vybrané protiprávne aktivity

(vyskytovali sa samostatne alebo v kombinácii s inými TČ):

Typy protiprávnej činnosti	Počet prípadov
Usmrtenie živočícha	41
Usmrtenie otrávenými návnadami	4
Kladenie otrávených návnad alebo držba jedov	2
Nezákonné obchodovanie, resp. nezákonná ponuka na predaj	9
Chýbajúce povolenia, doklady	10
Nevedenie povinnej evidencie	2
Nelegálny dovoz	1

## 60

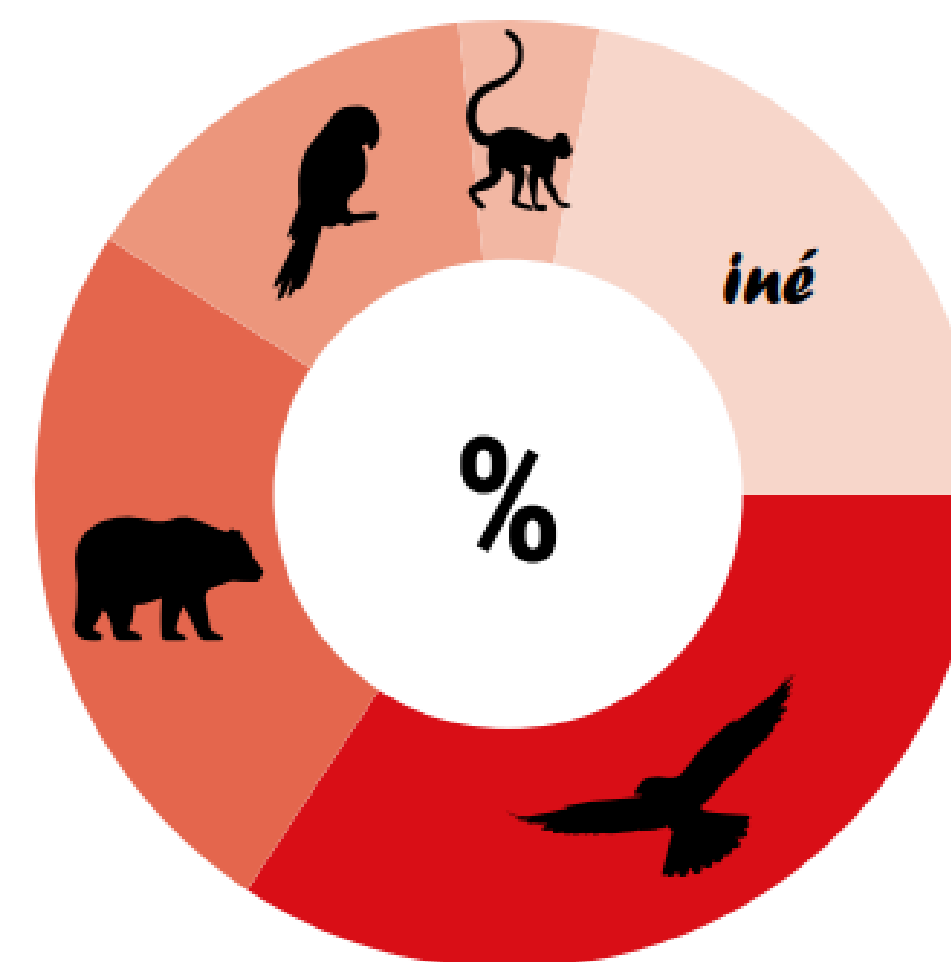
druhov

## 421 348 Eur

Spoločenská hodnota druhov  
(uvedená v 57 prípadoch)

### Najčastejšie sa vyskytujúce skupiny živočíchov

- Dravce a sovy
- Veľké šelmy, vrátane mačky divej
- Vtáky (iné ako dravce a sovy)
- Primáty
- Iné skupiny



v 15  
prípadoch



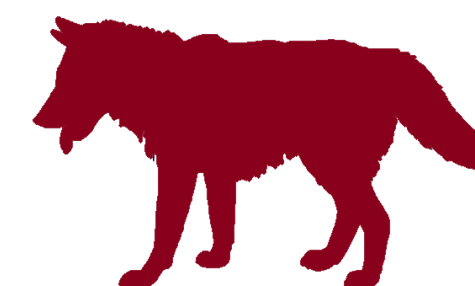
Meveď hnedý

v 7  
prípadoch



Myšiak hôrny

v 6  
prípadoch



Vlk dravý

v 5  
prípadoch



Sokol rároh



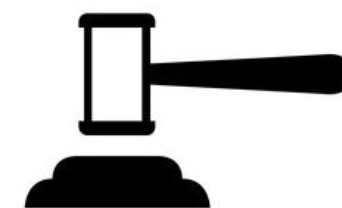
## Výsledky stíhania (počty prípadov)

= prípad



## Analýza súdnych rozhodnutí

15



prípadoch podložených súdnymi rozhodnutiami

21



páchateľov

16



odsúdených

### Prehľad udelených trestov

### Počet páchatel'ov

Prehľad udelených trestov	Počet páchatel'ov
Podmienečné odňatie slobody	9
Trest verejno-prospešných prác	4
Peňažný trest	3
Zhabané exempláre a zbrane	3
Zákaz činnosti poľovníctva	3
Zákaz výkonu v riadiacej pozícii v lesníctve	1
Vyhostenie	1

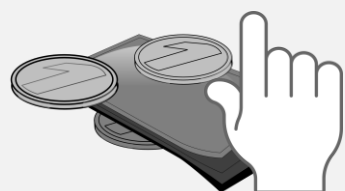
V prípade odňatia slobody sa

- výška trestu pohybovala od 3 - 36 mesiacov,
- skúšobná doba sa pohybovala v rozmedzí 12 - 60 mesiacov.
- trest verejnoprospešných prác bol 100, resp. 130 hodín.
- peňažný trest bol v dvoch prípadoch 600 Eur a v jednom prípade 3 500 Eur.





**571**



zdokumentovaných  
priestupkov

Obdobie:  
2015-2020



**82**



Zákon o  
ochrane prírody



**489**



Legislatíva  
CITES

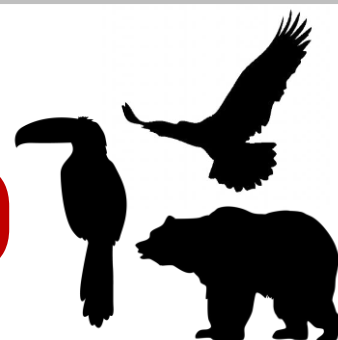
## Zákon o ochrane prírody

**82**



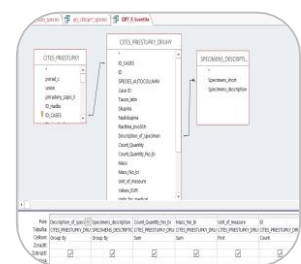
prípadov

**69**



druhov

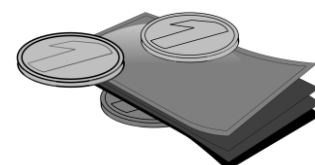
**128**



záznamov o  
exemplároch

Obdobie:  
2015-2020

**44**

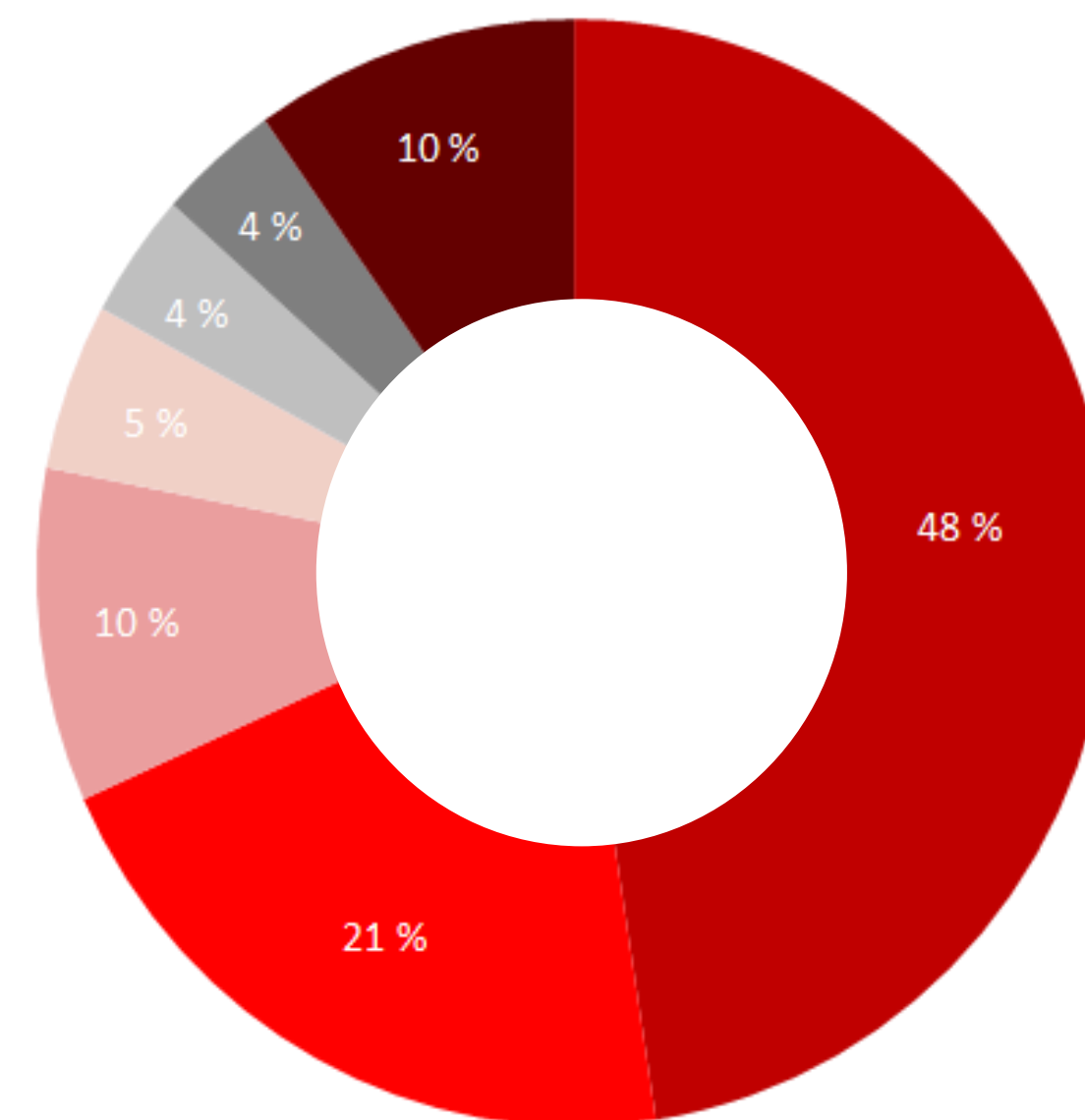


prípadov s  
udelenou pokutou

**50 345 EUR**



pokuty



- Zničené, poškodené miesta rozmnožovania a odpočinku, prípadne ničenie hniezd
- Nezákonný odchyt
- Nedostatočná evidencia alebo nepreukázanie pôvodu
- Usmrtenie jedincov
- Vyrušovanie
- Iné (napr. krúžkovanie bez potrebnej výnimky, poranenie druhu, porušenie podmienok výnimky atď.)
- Neznámenie nálezu chráneného živočícha



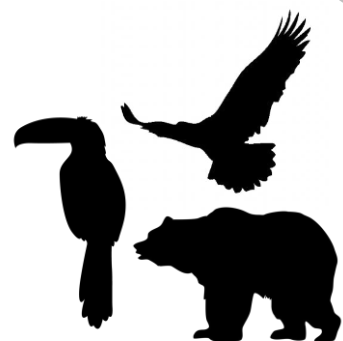
## Legislatíva CITES

**489**



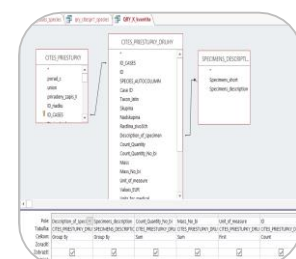
prípadov

**277**



druhov

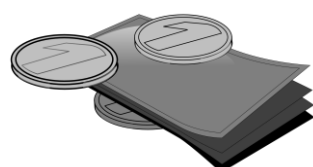
**959**



záznamov o  
exemplároch

Obdobie:  
2015-2020

**361**



prípadov s  
udelenou pokutou

**56 960 EUR**



pokuty



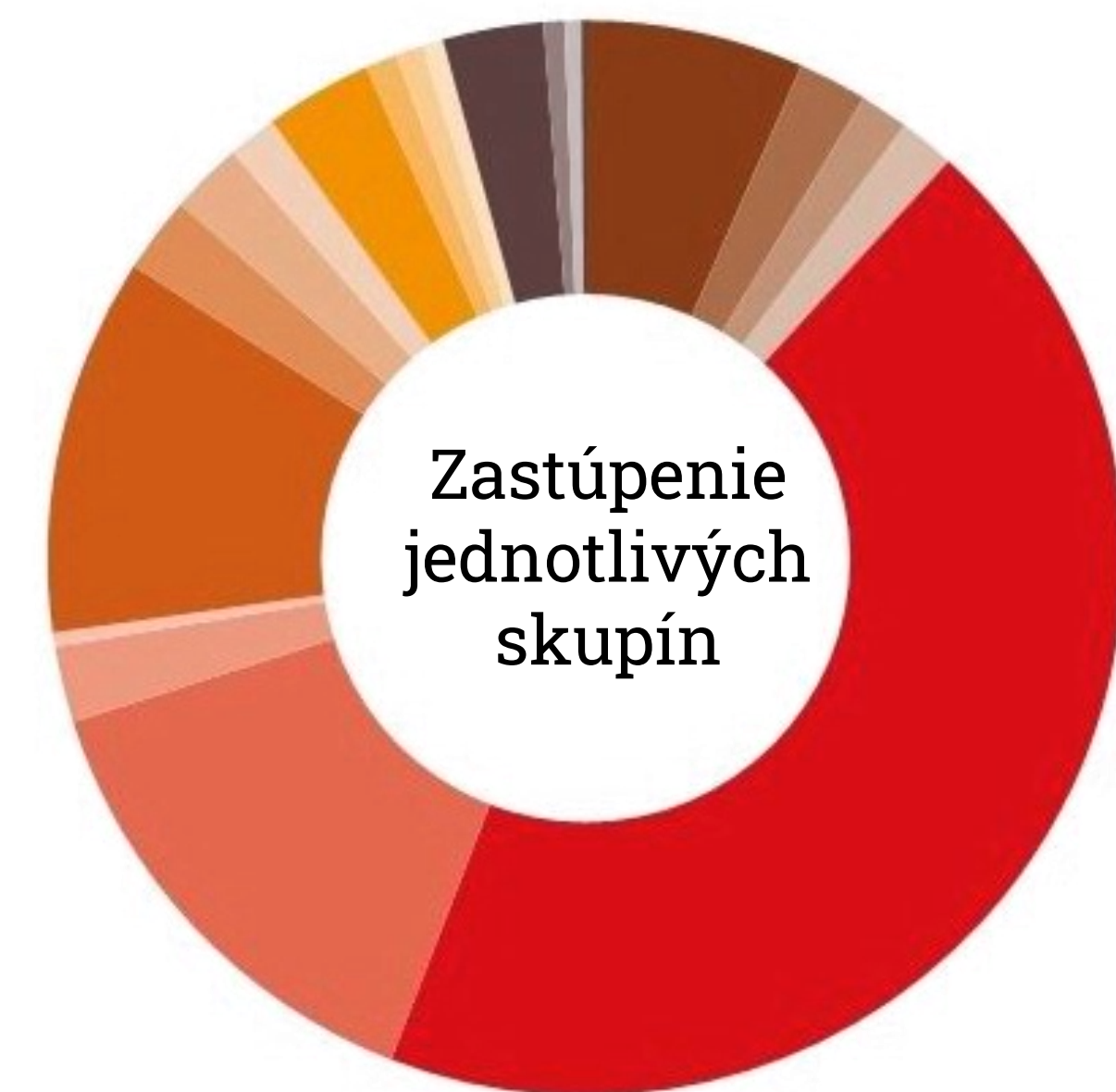
**92**



prípadov s  
upozornením

**65**

prípadov  
zhabaní



- |  |                                |  |                                |
|--|--------------------------------|--|--------------------------------|
|  | veľké šelmy                    |  | ryby                           |
|  | mačkovité šelmy                |  | koraly, morské lastúry, mušle  |
|  | primáty                        |  | motýle                         |
|  | iné cicavce                    |  | pavúky                         |
|  | papagáje                       |  | iné bezstavovce                |
|  | dravé vtáky a sovy             |  | kaktusy & sukulenty            |
|  | exotické vtáctvo               |  | orchidey                       |
|  | obojživelníky                  |  | iné rastliny (vrátane stromov) |
|  | korytnačky                     |  | nešpecifikované                |
|  | hady                           |  |                                |
|  | chameleóny, leguány, krokodíly |  |                                |

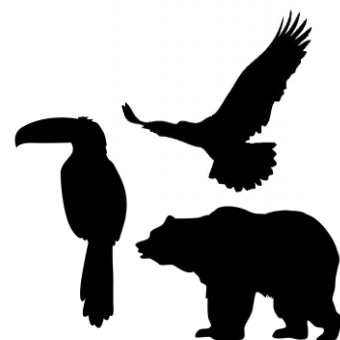


**60**



prípádov zo všetkých  
CITES prípadov  
(489 porušení)

**46**



druhov

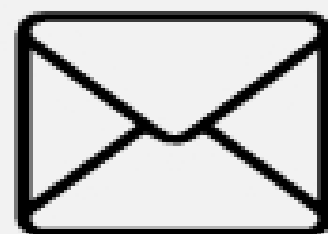
**76**



záznamov o  
exemplároch

Obdobie:  
**2016-2020**

## Počty záchytov



**32**



**24**



**13**



**4**

## Najčastejšie krajiny pôvodu



Thajsko



USA



Slovensko



Čína



Srí Lanka

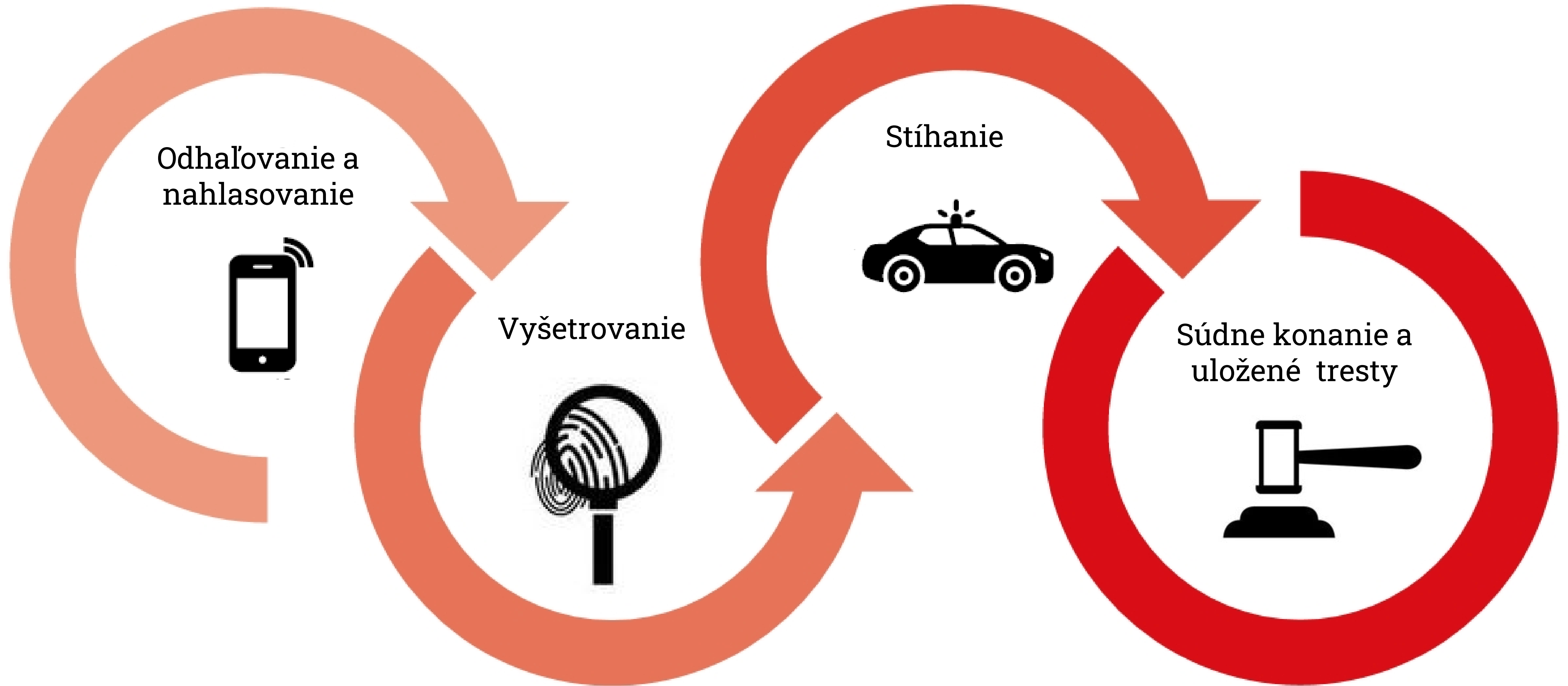


Vietnam

Druh	Exemplár	Počty
Cylindropuntia imbricata (kaktus)	Vysušené rastliny	250 ks
Scleractinia (koral)	Surové koral	234 ks + 0,95 kg
Hoodia spp. & Hoodia gordonii (sukulent)	Lieky/Výživové doplnky	90 UNK* + 70 tabliet
Ara ararauna (Ara modrožltá) (papagáj)	Perie	20 ks
Dalbergia (strom)	Drevo	10 UNK
Strombus gigas (krídlatec veľký)	Ulity/Lastúry	10 ks
Syrnaticus reevesii (bažant kráľovský)	Perie	10 UNK*
Diospyros (strom)	Drevo	10 UNK*
Testudo marginata (korytnačka žltočierna)	Živé jedince	9 ks
Ursus arctos (medveď hnedý)	Kože/kožušiny & lebky	6 ks kožušina & 2 ks lebky
Cactaceae (kaktusy)	Živé jedince	7 ks + 0,14 kg
Tridacna spp. & Tridacna squamosa (lastúrník)	Ulity/Lastúry	7 ks
Crocodylus siamensis (krokodíl olivový)	Malé kožené výrobky	6 ks



## Vysoká miera latencie







## Odhaľovanie a nahlasovanie

- Orgány konajú viac reaktívne ako proaktívne z dôvodu nedostatočných kapacít
- Málo strážcov na veľké územie
- Nedostatok odborníkov na CITES



## Vyšetrovanie

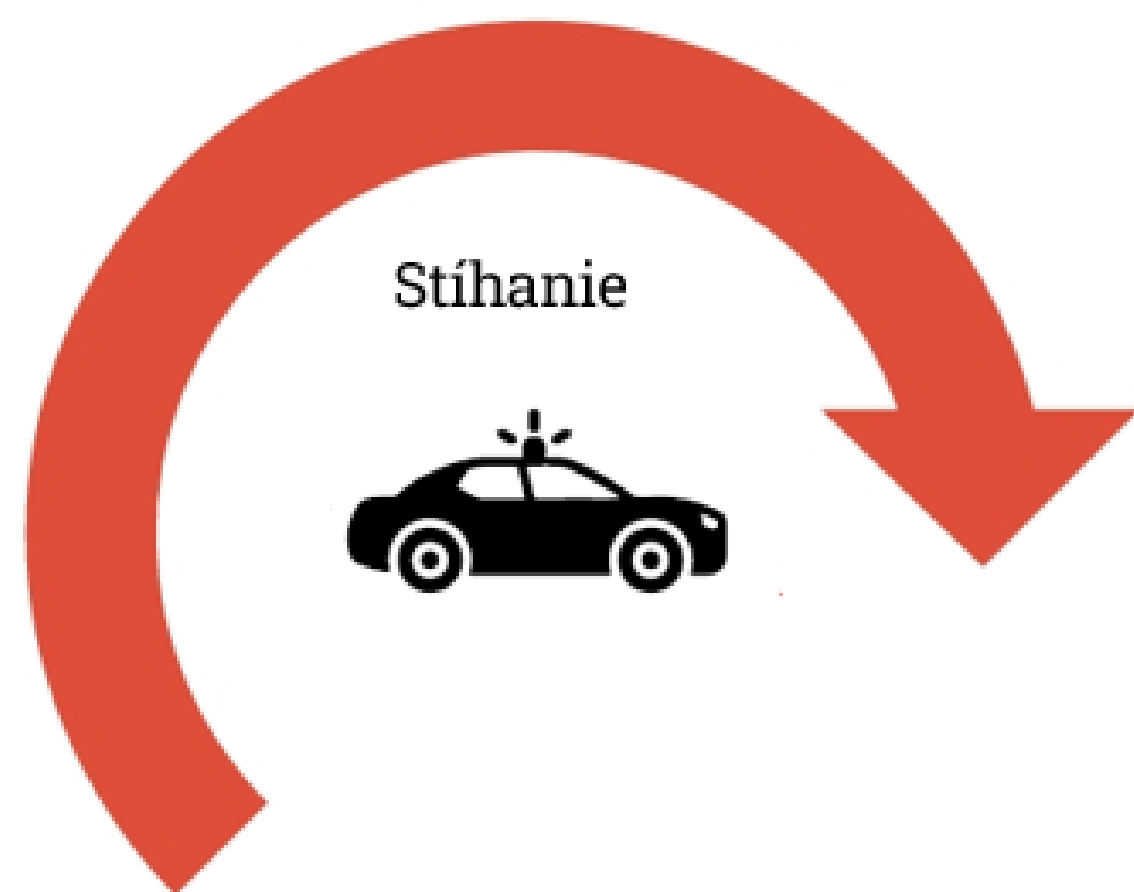
- Veľký počet prípadov, v ktorých sa nezistí páchateľ
- Krátka doba na zaistenie dôkazov kvôli prírodným vplyvom
- Nedostatočná súčinnosť inštitúcií / odborníkov
- Problematická identifikácia páchateľov v online priestore
- Niektoré hlásenia neobsahujú všetky nevyhnutné údaje





## Stíhanie

- V časti prípadov je vyhodnotená spoločenská nebezpečnosť činov ako „nepatrná“, stíhanie nepokračuje
- Preformalizovanosť trestného procesu



Jedným z najvýznamnejších faktorov úspešného stíhania je odbornosť a špecializácia orgánov vymáhateľnosti práva, ich dostatočná kapacita, kvalitné technické vybavenie, dobrá vzájomná spolupráca a zaniatený tím.

## Súdne konanie a tresty

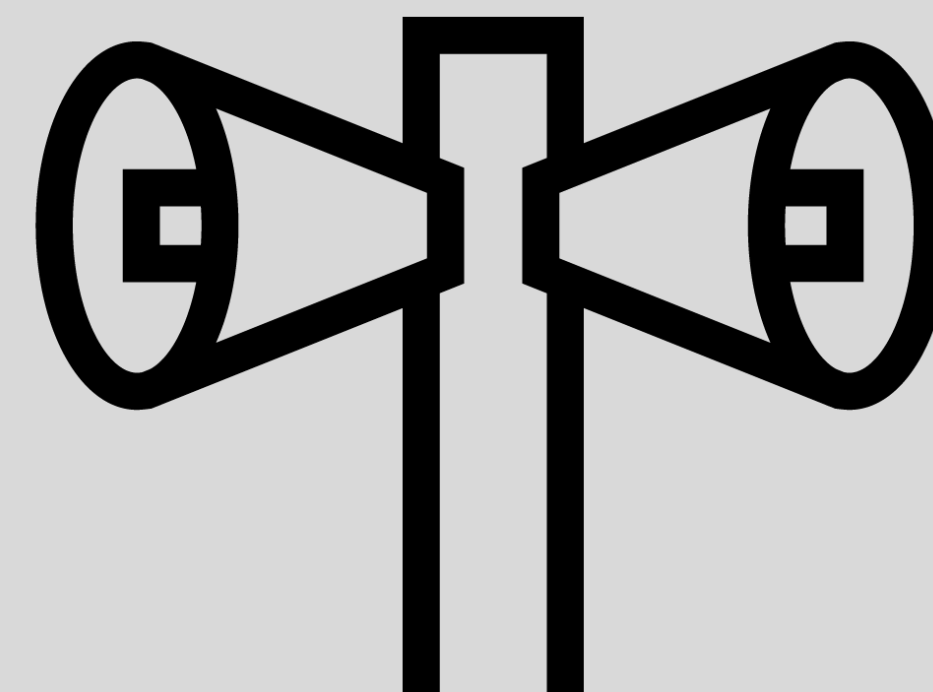
- Málo prípadov sa dostane až do fázy rozhodovania súdov
- Tresty sú vo všeobecnosti nízke, na dolnej hranici trestnej sadzby alebo aj nižšie

**Súdy v trestnom konaní nerozhodujú o náhrade škody a škoda následne nie je ďalej vymáhaná. Páchateľ nenesie následky a štát prichádza o finančné prostriedky.**





- Zásadne **zmeniť postup pri vymáhaní škody po skončení trestného konania**. Kapacitne posilniť a metodicky usmerniť okresné úrady v oblasti vymáhania náhrady škody pri trestných činoch.
- Podporiť legislatívne návrhy vedúce k odstráneniu **preformalizovanosti** niektorých štádií trestného procesu.
- **Zosúladiť zákon o ochrane prírody a zákon o poľovníctve** pokiaľ ide o chránené druhy.
- Zaviesť ucelený systém správneho trestania tak, aby boli procesne vyriešené aj viaceré otázky správnych deliktov spáchaných právnickými osobami.





- Zjednotiť postupy pri **zbere dát**
- Zaviesť jednotný systém **evidencie CITES** podľa modelu „Registr CITES“ fungujúceho v Českej republike.
- Vo **vzdelávaní** policajtov, prokurátorov a sudcov klásť dôraz na **praktické aspekty stíhania a zvyšovanie odbornej kompetencie** pri posudzovaní skutkovo a právne zložitých prípadov.
- Zaviesť **systematické vzdelávanie** odborných pracovníkov štátnej správy ochrany prírody (SIŽP, OÚ) v oblasti aplikácie **právnych predpisov**, najmä v oblastiach, ktoré spôsobujú aplikačné problémy.
- Posilniť personálne **kapacity** SIŽP a OÚ pokiaľ ide o odborníkov v oblasti hmotného a procesného práva.
- **Prehodnotiť odmeňovanie** pracovníkov orgánov verejnej správy v oblasti ochrany životného prostredia tak, aby toto odmeňovanie odrážalo komplexnosť riešených úloh a bolo motivujúce aj pre kvalitných odborníkov.
- Efektívne **medializovať** odhalené, či úspešne dokončené prípady





## Národná správa

## Factsheet

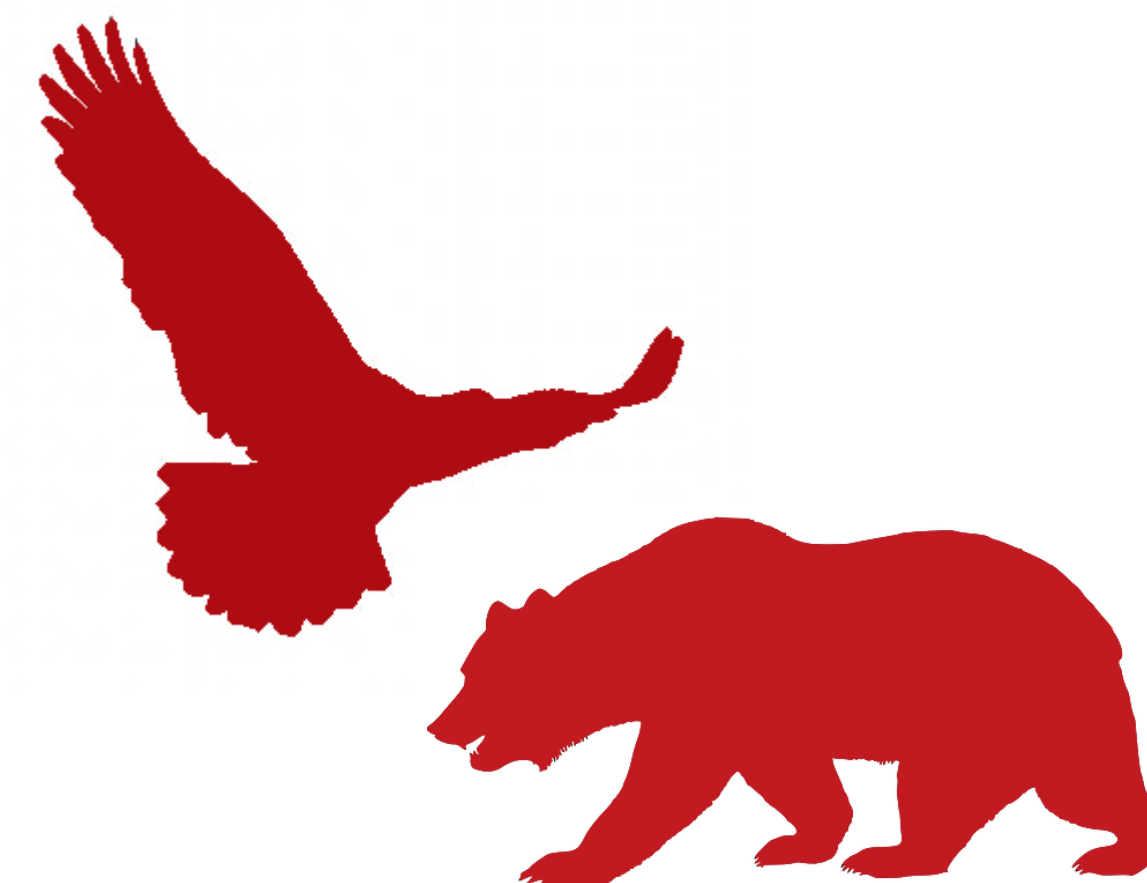
**SWiPE**  
Successful  
Wildlife Crime  
Prosecution  
in Europe.

**Národná správa o  
protiprávnej činnosti  
zameranej na chránené  
druhy**

**SWiPE**  
Successful  
Wildlife Crime  
Prosecution  
in Europe.

**Nelegálna činnosť  
proti chráneným druhom**

# Ďakujem za pozornosť



*Obrázky použité z :  
vecteezy.com; en.silhouette-ac.com*

*Kontakt: [bimerova@wwfsk.org](mailto:bimerova@wwfsk.org)*



The SWiPE project has received funding from the LIFE Programme of the European Union.

PARTNERS



**TRAFFIC**  
the wildlife trade monitoring network

Právosudna  
akademija

